

Ilinniarnermi suliniut - 2022

1. Ilinniarnermi suliniutip inissisimanera

Ilinniarnerup ukiuani kingullermi ilinniarnermi suliniut suleriaatsinut ilinniartut ingerlaqqillutik ilinniarnermi atugassaannut piareersaasitsinermut atatillugu ilinniagaqarnissamut periareersaanermik ersarissumik siunertaqarpoq. Suliniummi ajornartorsiut aalajangersimasooq aallaaviuvoq, kinguneqarlunnilu ilinniartitsissummi pisuni nutaani ilinniartitsissutit ataasiakkaat qaangerlugit ilinniartut piginnaasaminnik atuinerannik. Suliniut ilinniartut nammineerlutik isornartorsiullutillu misissuisinnaassusiannik, suliani piviusuni pissutsinik nalilersuisinnaassusiannik kiisalu sulianik naammassisaniq ilisimatitsissutigalugit ingerlatitseqqiisinnaassusiannik annertusaavoq.

2. Ilinniarnermi suliniummi siunertat

2.1 Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Ilinniartitsissut ilinniartitsissutilluunniit ilinniarnermi, aammalu ilinniakkap sammivianut atatillugu immikkoortuni nammineq toqqakkani suliamik ingerlatsinermi ilinniartitsissutini periutsit pillugit ilisimasat ilaasut ilinniartut atorsinnaassavaat.

Iikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut ajornatorsiummik namminneq toqqakkaminnik isiginninniartut nammineerlutik nalilersuisinnaassapput, tassunga ilanngullugit ilinniartitsissummi atortunik naleqquttunik toqqaaneq, ilanngussineq atuinerlu. Ilinniartut tassunga atatillugu ajornatorsiummut toqqakkamut tunngatillugu nutaanik ilisimasaqalissapput itisiliillutillu.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut suliamik ingerlatsinermi periutsimillu tunngaveqarlutik sammisamik toqqakkamik isornartorsiullutik nalilersuisinnaassapput, aammalu allattarissamik oqaluttarissamillu suliamik naammassisami ajornatorsiummik suliamik ingerlatsineq tunngavigalugu ajornakusoortillu ingerlatitseqqiisinnaassallutik.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut ilinniartitsinerup avataani ajornartorsiutinik suliamik ingerlatsinermi ilisimasaminnik nammineerlutik atorsinnaassapput.

3. Iikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Iikkagassatut anguniakkat:

Ilinniartut uku piginnaalissavaat:

- a) sammisami ajornatorsiummik killilikkamik allaaserinnineq,
- b) paasissutissanik nammineerluni ujarlerneq atorlugu sammisamik misissuineq,

- c) ajornartorsiutip aalajangersimasup misissornissaanut periutsimik naleqquttumik suliaqarneq,
- d) suliamik ingerlatsinermi itisilerisinnaassuseq takutillugu sulianillu ingerlatsinermi immikkoortut nutaat paasisaqarfigalugit,
- e) atortut naleqquttut toqqarlugit, suliaralugit aqqissuullugillu,
- f) atortunut toqqakkanut isornartorsiulluni qisuariaateqarlunilu isummerneq,
- g) suliamik ersarissumik paasinartumillu saqqummiussineq,
- h) allattariarsorluni suliamik saqqummeeriaaseq atorsinnaallugu, tassunga ilanngullugu issuaanermi teknikkip, allattukkat, pissarsivinnik atuakkanillu atorneqartunik allatuivimmik atuinerit aamma
- i) suleriaaseq allaaseralugu, qisuariarfigalugu isornartorsiullunilu nalilersorlugu.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnertit

Ilinniarnermi suliniut ilinniartut ilinniarnermi sammivianni ilinniartitsissummi aalajangersimasumi imarisanut pituttoqanngilaq, kisiannili qulliunerusumik sammisamut, tassani ilinniartut ilitersuisullu suleqatigiillutik ajornartorsiut oqaasertalersussallugu.

4. Aqqissuunnera sinaakkutillu

4.1. Ilinniarnermi suliniut sammisap iluani ataasiakkaanit suliarneqassaaq, tassanillu ilinniartitsissummi ataatsip arlalilluunniit imarisaat ilamnngunneqarsinnaapput.

Ilinniartitsissut ilinniartitsissutilluunniit ilinniarnermi suliniummi ilaasut ilinniakkamut sammivianut tunngassuteqassapput.

4.2. Ilinniarnermi sammisap ilinniartut ataasiakkaat toqqassavaat. Suleriaaseq ilinniarfimmit aalajangersarneqartoq naapertorlugu piffissap suliniuti aallartinnginnera sapaatit akunnerinik pingasunik sioqqullugu sammisap toqqarneqartoq pillugu ilinniartut allaganngorlugu paasissutissiissapput. Sammisap ilinniartup toqqagaa ilinniarfiup akuerissavaa. Akuersinermi tunngaviusaaq sammisap ilinniarnermi suliniutip siunertaanut ilikkagassatullu anguniakkanut tunngatillugu naleqquuneranik naliliineq. Akuersinermi aamma pissusiviit tunngaviusinnaapput.

4.3. Ilinniartunut ataasiakkaanut ilitersuisunik ilinniarfimmi ilinniartitsisut akoranni ilinniarfik toqqaassaaq. Ilinniartut ilitersuisullu suleqatigiillutik suliniummi ajornartorsiut oqaasertalersussavaat, tassunga ilanngullugu suliassamik inaarutaasumik oqaasertalersuinermi immikkoortut pingaaruteqartut.

Ilitsersuisoq suliamik ingerlatsinermi ilitersuisutut suliamillu ingerlatsinermi ilitersuisutut nalinnginnaasumik attuuttarpoq, sammisami ilinniartitsissutit arlalli ilaatinneqarpata ilinniartitsisoq ataaseq arlalilluunniit suliamik ingerlatsinermi saniatigut ilitersuisuussapput.

Ilinniartut tassunga atatillugu sammisamut tunngatillugu allaganngorlugu ukuninnga nassuiaateqassapput:

- a) suliamik ingerlatsinermi isiginneriaasiusinnaasut isiginiarneqarsinnaasullu,
- b) ilinniartitsissutit sorliit suliniummi illanngutivinneqartussat pillugit qisuariaatini,
- c) misilittaanerit misiliinerillu suliniummi ilanngunneqassanersut pillugit isumaliuutini,
- d) suliniummi misilittakkat tunngavigalugit atortut asimilu misissuinerit ilanngunneqassanersut pillugit qisuariaatini.

Ilitsersuisut ilinniartut ukuninnga ilisimatissavaat:

- a) atuagarsornerit periutsit suut sammisami atorneqarsinnaanersut, tassunga ilanngullugu sammisap ajornassiusianik ilisimatitsineq,
- b) ilinniartitsissutit sorliit ilanngunneqarsinnaanersut
- c) misileraanerit misiliinerillu atornissaannut periarfissat,
- d) sammisaqarfimmi sulinerup atorneqarnissaanut atornissaanut katersuinissamullu periarfissat aammalu misilittakkat tunngavigalugit atortut aamma
- e) sammisaaq pillugu atortut ilinniartup sumi nassaarisinnaanerai, tassunga ilanngullugu sammisaaq pillugu atortut naleqquttumik annertussusillit nassaassanersut.

4.4. Ilinniarnermi suliniutip suliarilernissaata tungaanut allalluni suliassat annertunerusut aaqqissuunnerat

1.g-miit 3.g-mut allalluni suliassat annertunerusut siumukarfiusumik ingerlanneqartut suliarineqartassapput. Ilinniakkanut sivikinnerusunut sivisunerusunulluunniit tunngavik taanna aammattaaq atorneqassaaq.

Allalluni annertunerusumik suliart ilinniarfimmuut ilinniartumullu, ilinniakkap siunertaanik annermik allannikkut piginnaasanut, ilinniakkanik ataqatigiissitsinermut nalinginnaasumillu ilinniarnermik piginnaasaqarnermut tunngasunik, ilinniartup qanoq piviusunngortitsitigineranik nalerassiilluarput.

Sulianik annertunerusunik suliaqarneq, tamatumunnga ilanngulugu 1.g-mi aamma 2.g-mi suliassat kiisalu 3.g-mi ilinniarnermi suliniut, ilinniartitsissut ilinniarnermi periutsit ilaatippaat, taassumami siunertaani ilinniartut ilinniarnermi piginnaasaannik inerisaanissaaq anguniarneqarpoq. Taamaalilluni ilinniartut allalluni suliassanik annertunerusunik suliaqarnissamut piffissaaq atugassaat, ilaatigut piffissamit ilinniarnermi periutsinut immikkoortinneqarsimasumit tiguneqarsinnaavoq.

1. aamma 2.g-mi suliassat 3.g-mi ilinniarnermi suliniummi kingusinnerusukkullu ingerlaqqiffiusumik ilinniakkani ingerlatseriaasissat naapertorlugu ingerlanneqassapput. Suliassat ulluinnarni ilinniartitsinermi suliassaasartunit annertunerusumik ilinniartut pissaqarnerutillugillu suliamut atatillugu itisilerinissamut periarfississavaat. Ilikkagassatut anguniakkat suliassamut attuumatinneqartut tassaassapput ilinniartitsissutip ilikkagassatut pilersaarutaanni ersittut.

Ilinniartuup suliassani annertunerusuni ajornarsiartuaartumik aaqquissuussinissaq pilersaarusiussavaa, tamatumunnga ilanngullugit ilinniartut apeqqutinik assigiinngisitaarnerusunik sulinissaat aamma allattariarsorluni ajornarsiartuaartunik piginnaasaqalernissaat.

1. g-p naalernerani ilinniartitsissummi ataatsimi amerlanerilluunniit suliassaq suliarineqassaaq, ilinniartup 1.g-mi ilinniagaanut tunngasoq. Ilinniartitsissutit ilinniartitsissutit aalajangersarneqassapput. Suliassap siunertaraa ilinniartut ilinniakkami ilinniartitsissutit qitiusut ilaanni suliassamik annertunerusumik namminneerlutik pilersaarusiornissaannut, ilusilersuinissaannut allannissaannullu periarfissinnissaat. Aammattaaq siunertaavoq, ilinniartut tunngaviusumik qaffasissulilimmik suliamut tunngatillugu ajornartorsiummik saqqummiisinaanissaat, ilinniartitsissutit imarisaasa pingaernerit iluanni qulequttami namminneq toqqakkaminni. Inaarutaasumik suliaq quppernermik nalinginnaasunik 5-8-nik annertussuseqassaaq, qupperneq nalinginnaasoq ataaseq 2400-nik naqinneqarluni – akunnequsiinerit ilanngullugit.

2.g-p naalernerani ilinniartitsissutit arlallit ilaatillugit suliassaq suliarineqassaaq, tassanilu minnerpaamik ilinniakkap sammiviani ilinniartitsissutit ataaseq immikkut ilaatinneqassaaq. Inaarutaasumik suliaq quppernermik nalinginnaasunik 8-10-nik annertussuseqassaaq, qupperneq nalinginnaasoq ataaseq 2400-nik naqinneqarluni – akunnequsiinerit ilanngullugit. Ilinniartut ilinniakkap sammivianik inuussutissarsiornermik sammisaqarnermik B-mik ilaatitaqartunut inuussutissarsiornermik sammisamik suliaq 2.g-mi suliatut isigineqarsinnaavoq. 2. g-mi suliaq siunertaraa ilinniartut ilinniartermi piginnaasaminnik annertusaanermik ilaattut namminneerlutik sulinissamut periarfissinnissaat, aamma ilinniartermi suliniut sioqqullugu sungiusarnissaat. Ilinniartut qulequttap namminneq toqqakkamik iluani suliamut tunngatillugu ajornartorsiummik itisilerillutillu saqqummiisinaanassapput, ilinniartitsissutit ataatsip amerlanerilluunniit ilinniartitsissutit toqqarneqartut iluanni (ulluinnarni nalinginnaasumik ilinniartitsisogatigiinnit toqqarneqartut). Qulequtaq toqqarneqassaaq ilinniakkap sammiviani pinngitsoorani ilinniartitsissutaasussamut ataatsimut attuumassuteqartillugu.

4.5 Piffissaq suliniuteqarfik aamma suliniut naammassisaq

4.5.1 Piffissaq suliniuteqarfik piffissami 15. januaari – 1. aprili ilinniartitsissutit nalinginnaasumik aalajangerneqartarpoq.

4.5.2. Piffissaq suliniuteqarfik tamarmiusoq, tassani allanik ilinniartitsisogatartarani, ullunik ilinniartitsiviusunik tallimanik sivisusseqartarpoq, tassaallunilu ilitsersuineq allannerlu. Piffissap suliniuteqarfiusup aallartinnerani suliassamik inaarutaasumik allaaserinnineq tunniunneqassaaq, taannalu ajornartorsiuqarfiusumik ilinniartumit siumut ilisimaneqanngitsumik imaqassaaq.

4.5.3 Piffissami allaffiusumi ilitsersuineq tassaavoq allannermut tunngatillugu aammalu suliap imarisaanut aqqissuunneranullu tunngatillugu siunnersuineq. Ilitsersuineq suliamik naliliinertut isikkoqassanngilaq.

4.5.4 Suliaq naammassisaq suliniummi allaganngorlugit suliatut suliasamik allaarinnermut piunasaqaatit naapertorlugit suliarineqassaaq imaluunniit suliatut tigussaasutut suliap ingerlaneraniq allaaserinninnertalittut suliarineqarluni. Allaganngorlugu suliat saniatigut suliaq tigussaasoq suliamillu ingerlatsinermik allaaserinninnermi suliami tamarmiusumi ilanngunneqarsinnaapput. Suliaq naammassisaq quppernerit nalinginnaasut 12-15 annertoqataannik annertussuseqassaaq, qupperneq nalinginnaasoq 2400nik naqinneqarpoq, akunnequsersuutit ilanngullugit.

Tigussaasumik suliami suliap ingerlasimaneraniq allaaserinninnermi suliniummut atatillugu periutsit eqqarsaatersuutillu ersissapput kiisalu siunertaa, isiginneriaatsit tunngavissaqartumillu paasisat ersersinneqassallutik.

5. Inaarutaasumik naliliineq

5.1 Misilitseriaaseq

Misilitsineq tassaavoq ilinniartup allaganngorlugu suliaa naammassisaq.

Suliaq naammassisaq tamarmiusoq censorimit pissarsiarineqarsinnaassaaq. Suliat tigussaasut, tamanna pisariaqartinneqassappat, censorimit pissarsiarineqarsinnaassapput, tassa assit, videot imaluunniit nipit assisallu allat, taakkulu suliamik tamakkiisumik immaqalu atorineqarsinnaassusiannik uppernarsaataassapput. Uppernarsaanerupsuliap ingerlarsimanerata allaaserinera malissavaa.

Suliamik naammassisamik censori ilitsersuisorlu ataatsimoorlutik naliliissapput. Censori toqqarneqassaaq, taamaalillunilu censori ilitsersuisorlu ilinniartitsissutit suliniummut ilaasut ataatsimoorlutik suliaqarfigissallugit.

5.2 Naliliinnermi tunngaviit

Suliamik naammassisamik naliliineq tassaavoq soraarummeertup suliniummi ilikkagassatut anguniakkanik qanoq annertutigisumik angusaqarnera. Soraarummeertup ukuninnga piginnaasaqarnera pingaartginneqassaaq:

- a) suliasamik allaaserinninneq naapertorlugu suliniummik ingerlatsineq,
- b) suliniummi ajornartorsiummik nassuiaaneq aammalu ilinniartitsissummi itisiliisinnaassutsimik takutitsineq,
- c) ilinniartitsissumi ataatsimi arlalinniluunniit ilisimasat naleqquttut ilanngunneqarnerat paasinierneqarnerallu,
- d) suliamik ingerlatsinermi inuiaqatigiinnilu sammisasunut naleqquttunut atassuteqartitsineq,

- e) ilinniartitsissummi oqaatsinik taaguutinillu naleqquttunik atuineq aamma
- f) allaganngorlugu suliap naammassisap tunniunneqartup aaqqissugaalluarneqarnera aammalu innersuussinernik pissarsivinnillu naleqquttunik imaqarnera.

Suliami naammassisami sulianilu tigussaasuni suliamillu ingerlatsinermi allaaserinninnermi soraarummeertup taassuma saniatigut ukuninnga piginnaasaqarnera pingaartinneqqassaaq:

- a) atuagarsornerup sulivinnerullu ataqatigiissinerat,
- b) suliniummik ineriartortitsinermik pilersaarusionerq nalilersuinerlu aamma
- c) suliniutip toqqarneqartup pingaaruteqassusia pillugu qisuariaateqarneq.